

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL MOKYMŲ, SUTEIKIANČIŲ TEISĘ DIRBTI FIZINIO AKTYVUMO AR AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTO SPECIALISTU ARBA FIZINIO AKTYVUMO AR AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTO INSTRUKTORIUMI, ORGANIZAVIMO IR ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2019 m. birželio 18 d. Nr. V-727

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 3 dalies 2 punktu ir 6 dalimi,

t v i r t i n u Mokymų, suteikiančių teisę dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto specialistu arba fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto instruktoriumi, organizavimo ir įgytų kompetencijų tobulinimo tvarkos aprašą (pridedamas).

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo,
mokslo ir sporto ministro
2019 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-727

**MOKYMŲ, SUTEIKIANČIŲ TEISĘ DIRBTI FIZINIO AKTYVUMO AR AUKŠTO
MEISTRISKUMO SPORTO SPECIALISTU ARBA FIZINIO AKTYVUMO AR AUKŠTO
MEISTRISKUMO SPORTO INSTRUKTORIUMI, ORGANIZAVIMO IR ĮGYTŲ
KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokymų, suteikiančių teisę dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto specialistu arba fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto instruktoriumi, organizavimo ir įgytų kompetencijų tobulinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojami bendrieji reikalavimai mokymų programoms, skirtoms asmenims, neturintiems Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 2 punkte ir 3 dalies 2 punkte nurodyto išsilavinimo ir siekiantiems įgyti teisę dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto specialistu arba fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto instruktoriumi (toliau – mokymų programos), keliami reikalavimai, mokymų programų vertinimo ir tvirtinimo, įgytų kompetencijų tobulinimo tvarka.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Sporto įstatyme.

3. Mokymų programų tikslas – suteikti asmenims, neturintiems sporto krypties arba krypčių grupės aukštojo mokslo kvalifikacijos ir siekiantiems įgyti teisę dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto specialistu arba teikti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriskumo sporto specialisto paslaugas, šiam darbui ar veiklai reikalingų kompetencijų.

**II SKYRIUS
MOKYMŲ PROGRAMOMS KELIAMI BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

4. Mokymų programos skirtos asmenims, turintiems aukštąjį išsilavinimą, tačiau neįgijusiems sporto studijų krypties arba krypčių grupės kvalifikacinio laipsnio arba nebaigusiems fizinio aktyvumo mokytojų rengimo studijų programos ir neįgijusiems atitinkamos kvalifikacijos arba jai lygiavertės aukštojo mokslo kvalifikacijos, aukšto meistriskumo sporto specialisto kompetencijoms įgyti.

5. Aprašo 4 punkte nurodytų mokymų trukmė – 1,5 metų apimtis – 1 400 val. (į šias valandas įeina visos mokymų dalyvio valandos (kontaktinės ir savarankiško darbo) ir praktika). Sporto šakos specializacija gali būti vykdoma bendradarbiaujant su atitinkamos sporto šakos federacija.

6. Mokymų programos skirtos asmenims, turintiems aukštąjį išsilavinimą, tačiau neįgijusiems sporto studijų krypties arba krypčių grupės kvalifikacinio laipsnio arba nebaigusiems fizinio aktyvumo mokytojų rengimo studijų programos ir neįgijusiems atitinkamos kvalifikacijos arba jai lygiavertės aukštojo mokslo kvalifikacijos, fizinio aktyvumo specialisto kompetencijoms įgyti.

7. Aprašo 6 punkte nurodytų mokymų trukmė – 1,5 metų apimtis – 1 400 val. (į šias valandas įeina visos mokymų dalyvio valandos (kontaktinės ir savarankiško darbo) ir praktika).

8. Mokymų programos skirtos asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą, aukšto meistriskumo sporto instruktoriaus kompetencijoms įgyti.

9. Aprašo 8 punkte nurodytų mokymų trukmė – 1 metai, apimtis – 1 000 val. (į šias valandas įeina visos mokymų dalyvio valandos (kontaktinės ir savarankiško darbo) ir praktika).

10. Mokymų programos, skirtos asmenims, turintiems vidurinį išsilavinimą, fizinio aktyvumo instruktoriaus kompetencijoms įgyti.

11. Aprašo 10 punkte nurodytų mokymų trukmė – 1 metai, apimtis – 1 000 val. (į šias

valandas įeina visos mokymų dalyvio valandos (kontaktinės ir savarankiško darbo) ir praktika).

12. Mokymų programos turi sudaryti galimybę besimokantiems įgyti kompetencijas, nurodytas Aprašo priede.

13. Mokymų dalyvių įgytos kompetencijos vertinamos egzamino metu aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Baigusiam mokymus asmeniui išduodamas aukštosios mokyklos nustatytos formos dokumentas, patvirtinantis įgytas kompetencijas.

III SKYRIUS MOKYMŲ PROGRAMŲ RENGIMAS, VERTINIMAS IR TVIRTINIMAS

14. Mokymų programos rengia aukštosios mokyklos.

15. Mokymų programa turi turėti aprašą, kuriame nurodomas mokymų tikslas, uždaviniai, turinys (turinio dalykai, užsiėmimų pobūdis, kiekvieno dalyko ir bendra mokymų apimtis akademinėmis valandomis), mokymų trukmė, mokymų metodai ir jų aprašymas (privalomai aprašant grįžtamojo ryšio metodą), mokymų metu įgyjamų kompetencijų (iš Aprašo priede pateikiamo kompetencijų sąrašo) vertinimo būdai (gali būti pateiktas konkrečių užduočių aprašymas ir jų atlikimo vertinimo kriterijai).

16. Mokymų programos vertinamos ir tvirtinamos aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

17. Jei asmuo dalyvavo tarptautiniame kvalifikacijos tobulinimo renginyje, mokymai pripažįstami tinkamais teisei dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriškumo sporto specialistu įgyti tik tuo atveju, jei baigtų mokymų akademinį valandų skaičius sutampa su nurodytomis Aprašo 5, 7, 9 ir 11 punktuose ir mokymų programų turinys atitinka nustatytus reikalavimus.

18. Jei asmuo turi įgijęs formaliu ir neformaliu būdu dalį mokymų programos turinyje esamų dalykų kompetencijas, rezultatai gali būti įskaityti aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMAS

19. Baigus mokymus įgytos kompetencijos tobulinamos kas 5 metus:

19.1. Aukšto meistriškumo sporto specialistui – mažiausiai 96 mokymų valandos per 5 metus;

19.2. Fizinio aktyvumo sporto specialistui – mažiausiai 96 mokymų valandos per 5 metus;

19.3. Aukšto meistriškumo sporto instruktoriui – mažiausiai 96 mokymų valandos per 5 metus;

19.4. Fizinio aktyvumo instruktoriui – mažiausiai 96 mokymų valandos per 5 metus.

20. Įgytos kompetencijos tobulinamos savarankiškai, dalyvaujant nacionalinio ar tarptautinio lygio mokymuose, seminaruose, kursuose, mokslinėse konferencijose šiomis temomis: neformalusis ugdymas, anatomija, sporto edukologija, sporto didaktika, sporto psichologija, judesių fiziologija (kineziologija), judesių biomechanika, sporto biochemija, sporto medicina, sporto sociologija, sporto filosofija, sporto istorija, sporto vadyba, sporto komunikacija, sportininkų reabilitacija, sportininkų mityba, sporto srities teisinis reglamentavimas, sporto etika.

21. Asmuo, kuris tobulino įgytas kompetencijas, turi turėti Aprašo 20 punkte nurodytų mokymų baigimą patvirtinančius dokumentus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Pagal mokymų programos vykdomi mokymai turi užtikrinti nuolatinį mokomųjų dalykų žinių atnaujinimą.

23. Informacija apie mokymų programos skelbiama aukštosios mokyklos ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos interneto svetainėje.

Mokymų, suteikiančių teisę dirbti fizinio aktyvumo ar aukšto meistriškumo sporto specialistu arba fizinio aktyvumo ar aukšto meistriškumo sporto instruktoriumi, organizavimo ir įgytų kompetencijų tobulinimo tvarkos aprašo priedas

FIZINIO AKTYVUMO SPECIALISTO IR FIZINIO AKTYVUMO INSTRUKTORIAUS KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

Kvalifikacijos	Pagrindinės kompetencijos
Fizinio aktyvumo specialistas	<p>Vadovavimas fizinio aktyvumo pratyboms, sveikatą stiprinančios aktyvios fizinės asmens veiklos skatinimas, dirbant su įvairaus amžiaus ir sveikatos būklės asmenimis, šviečiant visuomenę fizinio aktyvumo ir sveikatos stiprinimo klausimais.</p> <p>Veiklai reikalingi gebėjimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrauti žodžiu ir raštu valstybine ir (arba) užsienio kalba (-omis), naudotis komunikaciniais ir informacinių technologijų šaltiniais. 2. Bendrauti ir bendradarbiauti kolektyve ir su sportuojančiais asmenimis, atsižvelgiant į etinį, etninį, socialinį ir kultūrinį darbo kontekstą. 3. Išmanyti praktikos kodeksą, etiką, nacionalinius standartus ir gaires. 4. Savarankiškai planuoti ir vykdyti grupės ar asmens veiklas, pasirinkti novatoriškas fizinio aktyvumo ir sveikatingumo technologijų, organizavimo ir metodines priemones. 5. Sudaryti saugią ir efektyvią fizinio aktyvumo programą įvairaus amžiaus bei sveikatos būklės žmonėms. 6. Atlikti fizinės būklės vertinimus, siekiant nustatyti sportuojančio asmens tinkamumo ir įgūdžių lygį, bendradarbiaujant su sveikatingumo specialistu (arba nukreipiant pas sveikatingumo specialistą), pratimų fiziologu ar pasitelkiant sveikatingumo specialistą, jei to reikia. 7. Analizuoti informaciją apie atskirus sportuojančius asmenis, įvertinti sportuojančių asmenų įgūdžius ir gebėjimus bei nustatyti bet kokią specifinę riziką, susijusią su treniravimosi procesu, ir prireikus, nukreipti sportuojančius asmenis pas kitos srities specialistą. 8. Nustatyti, suderinti ir apžvelgti trumpalaikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius tikslus, kad būtų užtikrintas fizinio aktyvumo programų veiksmingumas (arba nukreipti pas sveikatingumo specialistą, pratimų fiziologą ar pasitelkiant sveikatos specialistą, jei to reikia). 9. Sudaryti įvairias fizinio aktyvumo pratybų programas pagal klientų poreikius laikantis fizinio aktyvumo pratybų programų rengimo principų. 10. Pateikti sportuojantiems asmenims tikslią ir pagrindinę informaciją apie mitybos principus ir svorio valdymą, nurodant dietologą (mitybos specialistą), jei to reikia. 11. Sukurti ir taikyti strategijas, skatinančias žmones prisijungti ir vykdyti fizinio aktyvumo programas.

	<ol style="list-style-type: none"> 12. Suprasti, kaip dabartinės technologijos gali padėti motyvuoti žmones laikytis fizinio aktyvumo gairių ir dalyvauti struktūrizuotuose fizinio aktyvumo programose. 13. Motyvuoti žmones fiziniam aktyvumui, nustatyti jų poreikius, konsultuoti sveikos gyvensenos klausimais. 14. Taikyti įvairius sveikatos ugdymo metodus bei saugias, efektyvias ir moksliniais tyrimais grįstas sveikatos stiprinimo technologijas, skatinant bendruomenių sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą. 15. Vykdyti masinius fizinio aktyvumo renginius. 16. Rengti neformalaus ugdymo fizinio aktyvumo programas visuomenei. 17. Sukurti verslo planą (projektą) aktyvaus laisvalaikio plėtrai. 18. Demonstruoti nuolat atnaujintas, profesijos pagrindą sudarančias, bazines žinias ir išlavintus mokymosi įgūdžius.
Fizinio aktyvumo instruktorius	<p>Pagalbos teikimas fizinio aktyvumo specialistui ir sportuojantiems žmonėms fizinio aktyvumo pratybose, dirbant pagal fizinio aktyvumo specialisto parengtą planą ir instrukcijas.</p> <p>Veiklai reikalingi gebėjimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrauti žodžiu ir raštu valstybine ir (arba) užsienio kalba (-omis), naudotis komunikaciniais ir informacinių technologijų šaltiniais. 2. Bendrauti ir bendradarbiauti kolektyve ir su sportuojančiais asmenimis, atsižvelgiant į etinį, etninį, socialinį ir kultūrinį darbo kontekstą. 3. Teikti pagalbą fizinio aktyvumo specialistui organizuojant ir įgyvendinant sveikatingumo treniruočių programas. 4. Treniruoti sportuojančius asmenis pagal jų fizinio tinkamumo (pajėgumo) poreikius, tinkamą fizinių pratimų ar fizinio aktyvumo planą ir padėti elgsenos pokyčiams. 5. Suprasti sportuojančių asmenų amžiaus tarpsnių psichologiją ir fiziologiją. 6. Parengti sporto inventorių fizinio aktyvumo pratyboms. 7. Teikti pagalbą sportuojantiems asmenims ugdantis konkrečius įgūdžius. 8. Apmokyti sportuojančius asmenis naudotis sporto inventoriumi. 9. Prižiūrėti sportuojančius asmenis fizinio aktyvumo pratybų metu. 10. Atlikti fizinės būklės vertinimus, siekiant nustatyti sportuojančių asmenų tinkamumo ir įgūdžių lygį, bendradarbiaujant su sveikatingumo specialistu (arba nukreipiant pas sveikatingumo specialistą), pratimų fiziologu ar pasitelkiant sveikatingumo specialistą, jei to reikia. 11. Analizuoti informaciją apie atskirus sportuojančius asmenis, įvertinti sportuojančių asmenų įgūdžius ir gebėjimus bei nustatyti bet kokią specifinę riziką, susijusią su treniravimosi procesu, ir prireikus, nukreipti sportuojantį asmenį pas kitos srities specialistą. 12. Demonstruoti nuolat atnaujintas, profesijos pagrindą sudarančias, bazines žinias ir išlavintus mokymosi įgūdžius.

**AUKŠTO MEISTRIŠKUMO SPORTO SPECIALISTO IR AUKŠTO MEISTRIŠKUMO
SPORTO INSTRUKTORIAUS
KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI**

Kvalifikacijos	Pagrindinės kompetencijos
Aukšto meistriškumo sporto specialistas (treneris)	<p>Vadovavimas sportininko aukšto meistriškumo sporto pratyboms.</p> <p>Veiklai reikalingi gebėjimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrauti žodžiu ir raštu valstybine ir (arba) užsienio kalba (-omis), naudotis komunikaciniais ir informacinių technologijų šaltiniais. 2. Bendrauti ir bendradarbiauti kolektyve ir su sportininkais, atsižvelgiant į etinį, etninį, socialinį ir kultūrinį darbo kontekstą. 3. Išmanyti sporto etiką (tarptautinius standartus). 4. Priimti atsakingus ir pagrįstus sprendimus, didinti savo kūrybinį potencialą, būti pasiruošusiu atsakingam vadovavimui ekspertiniam ir (arba) komandiniam darbui. 5. Organizuoti ir planuoti savo darbą. Parinkti situacijai adekvačius ir veiksmingus planavimo ir organizavimo metodus. 6. Įvertinti profesinės aplinkos privalumus ir trūkumus numatant profesinio tobulėjimo perspektyvas. 7. Rengti ar vadovauti rengiant treniruočių programas. 8. Koordinuoti sportininkų individualias ir grupines treniruotes. 9. Atlikti tyrimus sportininkų treniravimo modelių veiksmingumui ir sąveikai su parengtumu nustatyti. 10. Išmanyti sporto šakos aukšto meistriškumo sporto varžybų sistemą, sudaryti treniruočių stovyklų programas, koordinuoti sportininkų dalyvavimą aukšto meistriškumo sporto renginiuose, treniruočių stovyklose. 11. Suprasti amžiaus tarpsnių psichologiją ir fiziologiją. 12. Suprasti žmogaus organizmo sandarą ir funkcijas, procesus, vykstančius žmogaus organizme, atliekant skirtingus fizinius pratimus. 13. Įvertinti sportininkų funkcines galias ir (arba) parinkti ir taikyti tinkamus mokslinių tyrimų metodus sportininkų parengtumui vertinti, bendradarbiaujant su sporto mokslo ir kitų sričių specialistais. 14. Formuoti ir lavinti pasirinktos sporto šakos įgūdžius. Taikyti įvairių sporto šakų įgūdžių lavinimo metodus. 15. Kurti saugią, sportininko emocinį, socialinį, intelektualinį, dvasinį vystymąsi palaikančią ugdymo(si) aplinką. 16. Tikslingai taikyti šiuolaikines ugdymo(si) technologijas ir mokymo(si) metodus, rengiant sportininkams įdomią ir patrauklią mokymo(si) medžiagą. 17. Suprasti ir taikyti treniravimo procese įvairius pedagoginio ir psichologinio poveikio metodus. 18. Suprasti treniravimo principus, pasirengti aukšto meistriškumo sporto pratyboms ir jas vykdyti, parengti šių pratybų etapų programas, taikant šiuolaikines sportininkų rengimo technologijas. 19. Žinoti įvairias negalias turinčių sportininkų treniravimo ypatumus. 20. Pasirinkti tinkamus mokymo ir judamųjų gebėjimų lavinimo metodus treniravimo tikslams pasiekti. Apibrėžti judesių valdymo

	<p>principus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Individualizuoti ir operatyviai koreguoti fizinius krūvius. 22. Identifikuoti sportinės technikos ir taktikos klaidų priežastis, pasirinkti ir taikyti jų taisymo būdus. 23. Išmanyti traumų prevencijos principus, paaiškinti ir taikyti įvairias ergogenines priemones, padėsiančias atsigausti po fizinių krūvių ar patirtų traumų. 24. Išmanyti sportininkų atrankos ir treniravimo principus įvairiais amžiaus tarpsniais. 25. Organizuoti sporto šakos aukšto meistriskumo sporto varžybas ir jas vykdyti. 26. Demonstruoti nuolat atnaujintas, profesijos pagrindą sudarančias, bazines žinias ir išlavintus mokymosi įgūdžius.
<p>Aukšto meistriskumo sporto instruktorius</p>	<p>Pagalbos teikimas aukšto meistriskumo specialistui ir sportininkams aukšto meistriskumo sporto pratybose, dirbant pagal aukšto meistriskumo sporto specialisto parengtą planą ir instrukcijas.</p> <p>Veiklai reikalingi gebėjimai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bendrauti žodžiu ir raštu valstybine ir (arba) užsienio kalba (-omis), naudotis komunikaciniais ir informacinių technologijų šaltiniais. 2. Bendrauti ir bendradarbiauti kolektyve ir su sportininkais, atsižvelgiant į etinį, etninį, socialinį ir kultūrinį darbo kontekstą. 3. Suprasti amžiaus tarpsnių psichologiją ir fiziologiją. 4. Saugiai ir efektyviai instrukuoti sporto šakos treniruočių procesą. 5. Demonstruoti įvairius treniravimo metodus. 6. Žinoti įvairias negalias turinčių sportininkų treniravimo ypatumus. 7. Vykdyti individualias aukšto meistriskumo sporto programas, atsižvelgiant į aukšto meistriskumo sporto specialisto parengtas aukšto meistriskumo sporto pratybų programas. 8. Vesti saugias ir efektyvias sporto šakos treniruotes įvairaus amžiaus ir parengtumo sportininkams, siekiantiems pasirengti aukšto meistriskumo varžyboms (treniruočių plano sudarymas, numatant treniruočių intensyvumą, ir krūvį, sportininkų funkcinių galių vertinimas). 9. Išmanyti sporto šakos aukšto meistriskumo sporto varžybų sistemą, koordinuoti aukšto meistriskumo sporto treniruočių stovyklų (toliau – treniruočių stovyklos) programą. 10. Organizuoti sporto šakos veiklas, išmanyti naudojamą įrangą ir inventorių, žinoti įvairių sporto šakų techniką. 11. Demonstruoti nuolat atnaujintas, profesijos pagrindą sudarančias, bazines žinias ir išlavintus mokymosi įgūdžius.